

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин

Третько В.В.
3 *Третько* 20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 052 Політологія)
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Політологія
Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, *Шифр дисципліни* ОЗП.05
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (цикл загальної підготовки)
Факультет – міжнародних відносин
Кафедра – психології та педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС				
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	1	5	150	68	34		34		82				+
Заочна	1	2	5	150	12	6		6		138				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми зі спеціальності 052 Політологія

Програма складена

Григор
Підпис автора

д. психол. н., доцент Т.В. Комар
Вчений ступінь, звання, ініціали, прізвище автора

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 29 серпня 2019 № 1

Зав. кафедри *Потапчук*
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин

Голова вченої ради факультету

Третько
Підпис

В.В.Третько
Ініціали, прізвище

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Психологія» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 052 Політологія за освітньо-професійною програмою Політологія.

Відповідно до освітньо-професійної програми Політологія дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, формувати активний стиль поведінки; здатність працювати в команді та спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань.

програмні результати навчання: застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез; вчитися та оволодівати сучасними знаннями, стимулювати активний стиль поведінки та саморозвиток; працювати у професійних колективах, державних і недержавних організаціях, спілкуватися та презентувати свої ідеї широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Мета дисципліни – надати студентам спеціальності відповідних компетенцій, які б дозволили їм розширити коло знань майбутніх фахівців про закономірності, механізми функціонування психіки, особистість та діяльність, підвищити їхню психологічну культуру, допомогти глибше усвідомити свої якості як суб'єкта професійної діяльності.

Предмет дисципліни – психологія вивчає поняття про психіку, свідомість та несвідоме, психологічні особливості особистості та діяльності, поведінку людини, пізнавальні процеси, емоційну та вольову сфери особистості, психологічні властивості особистості, особливості спілкування, взаємодії, малі групи та колективи, психічні стани та психічні розлади, психічне здоров'я людини.

Завдання дисципліни – формування у студентів уявлення про природу психіки людини, співвідношення природних і соціальних факторів у становленні психіки; визначення взаємозв'язку між фізіологічними і психічними процесами; знань сучасних психологічних концепцій особистості та діяльності; засади міжособистісних стосунків; індивідуально-типологічні властивості особистості; психічне здоров'я та патологічні процеси та явища.

Результати навчання: студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати закономірності розвитку особистості, застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез; вчитися та оволодівати сучасними знаннями, стимулювати активний стиль поведінки та саморозвиток; знати та розуміти особливості різномірних груп, проектувати психологічно безпечне й комфортне середовище, організовувати співпрацю та комунікацію у різних групах; працювати у професійних колективах, державних і недержавних організаціях, спілкуватися та презентувати свої ідеї широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Денна форма			Заочна форма		
	лекцій	практ	СРС	лекцій	практ.	СРС
Тема 1. Предмет і задачі психології.	2	2	4			
Тема 2. Методи досліджень в психології.	2	2	4	2		10
Тема 3. Психологічна характеристика особистості	2	2	6	2		10
Тема 4. Психологічна характеристика діяльності	2	2	4	2		10
Тема 5. Чуттєві форми пізнання дійсності.	2	2	4		2	10
Тема 6. Раціональні форми пізнання дійсності (частина 1).	2	2	4		2	10
Тема 7. Раціональні форми пізнання дійсності (частина 2).	2	2	4		2	10
Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості	2	2	6			10
Тема 9. Індивідуально-типологічні властивості особистості (темперамент)	2	2	4			10
Тема 10. Індивідуально-типологічні властивості особистості (характер, здібності).	2	2	4			10
Тема 11. Спілкування – основа міжособистісних взаємин.	2	2	6			10
Тема 12. Мала група та колектив	2	2	6			10
Тема 13. Міжособистісні стосунки в групі та колективі	2	2	6			10
Тема 14. Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя.	2	2	6			10
Тема 15. Психічні стани людини	2	2	4			10
Тема 16. Загальна та окрема психопатологія	2	2	4			10
Тема 17. Психічне здоров'я особистості	2	2	6			18
Разом за 4-й семестр	34	34	82	6	6	168

3.2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№ п/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-ть годин
1.	<p>Предмет і задачі психології</p> <p>Визначення психології як науки. Предмет і задачі загальної психології. Основні психологічні категорії: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психічні новоутворення, соціально-психологічні явища і процеси. Проблема метода дослідження в психології.</p> <p><i>Лит.:</i> [1] с. 59–76 [2] с. 59–76; [3] с. 4-31</p>	2
2.	<p>Методи досліджень в психології</p> <p>Методи наукових досліджень. Спостереження як основний метод. Експеримент. Додаткові методи.</p>	2

	<i>Лит.</i> : [1] с. 59–76; [3] с. 4-31	
3.	Психологічна характеристика особистості Поняття особистості в психології. Психологічна структура особистості. Формування та розвиток особистості. Основні теорії розвитку. Спрямованість особистості. <i>Лит.</i> : [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90	2
4.	Психологічна характеристика діяльності Поняття про діяльність. Структура діяльності. Спілкування. Гра. Навчання. Праця. Навички, уміння та звички. <i>Лит.</i> : [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90	2
5.	Чуттєві форми пізнання дійсності Поняття про відчуття. Види відчуттів та їх класифікація. Основні властивості відчуттів. Загальні закономірності відчуттів. Сприймання. Види сприймання та їх класифікація. Властивості сприймання. Порушення сприймання. <i>Лит.</i> : [1] с. 102–117; [3] с. 115-154	2
6.	Раціональні форми пізнання дійсності (частина 1) Загальна характеристика уваги. Властивості уваги. Види уваги та їх класифікація. Функції уваги. Поняття про розсіяність, її причини і види. Пам'ять. Види пам'яті та їх класифікація. Загальна характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні відмінності пам'яті. <i>Лит.</i> : [1] с. 102–117; [3] с. 115-154	2
7.	Раціональні форми пізнання дійсності (частина 2) Особливості мислення. Етапи розумової дії. Види мислення та їх класифікація. Рівні мислення. Логічні операції та форми мислення. Індивідуальні характеристики мислення. Уява, її особливості. Функції уяви. Види уяви та їх класифікація. Способи створення нових образів. Мовлення. Мова і мовлення. Функції мовлення. Властивості мовлення. Види мовлення та їх класифікація. Розвиток мовлення. Індивідуальні особливості мовлення <i>Лит.</i> : [1] с. 118–137; [3] с. 155-196	2
8.	Емоційно-вольова сфера особистості Визначення емоцій і почуттів. Функції емоцій і почуттів. Способи вираження емоцій і почуттів. Класифікація емоцій і почуттів. Вищі почуття. Поняття про волю. Основні ознаки вольової дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Розвиток волі. <i>Лит.</i> : [1] с. 138–145; [3] с. 197-218	2
9.	Індивідуально-типологічні властивості особистості (темперамент) Поняття про темперамент. Історія уявлень про темперамент. Фізіологічна основа темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту. Властивості темпераменту. Темперамент та особистість. <i>Лит.</i> : [1] с. 146–158; [3] с. 219-249	2
10.	Індивідуально-типологічні властивості особистості (характер, здібності) Поняття про характер. Структура характеру. Риси характеру та їх класифікація. Поняття про акцентуації характеру. Типології характеру. Поняття про здібності. Види здібностей та їх класифікація. Обдарованість, талант, геніальність. Умови розвитку здібностей. <i>Лит.</i> : [1] с. 146–158; [3] с. 219-249	2
11.	Спілкування – основа міжособистісних взаємин.	2

	Поняття про спілкування. Основні аспекти спілкування. Види і форми спілкування. Функції спілкування. Типи (стилі) спілкування. Внутрішня структура спілкування. <i>Лит.:</i> [1] с. 159–166; [3] с. 102–114.	
12.	Мала група та колектив Поняття малої групи. Колектив, його ознаки та структура. Феноменологія малих груп. <i>Лит.:</i> [2] с. 18–21, с. 25–34; [4] с. 59–100.	2
13.	Міжособистісні стосунки в групі та колективі Соціально-психологічний клімат в групі. Міжособистісні конфлікти. Керування колективом. <i>Лит.:</i> [1] с. 21–25, с. 41–43; [4] с. 101–116	2
14.	Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя Поняття про конфлікт, його значення в житті групи. Види конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. Функції конфлікту. <i>Лит.:</i> [1] с. 34–41, с. 43–47; [4] с. 101–116	2
15.	Психічні стани людини. Поняття психічних станів. Негативні психічні стани і їх попередження. Специфічні стани психіки людини <i>Лит.:</i> [1] с. 50–55; [3] с. 130–136	2
16.	Загальна та окрема психопатологія Загальна психопатологія: розлад сприймання, мислення. Окрема психопатологія: шизофренія, маніакально-депресивний психоз, епілепсія, олігофренія, неврози. <i>Лит.:</i> [1] с. 56–78; [3] с. 136–161	2
17.	Психічне здоров'я особистості Психічне здоров'я особистості як предмет психологічного дослідження. Компоненти психічного здоров'я. Психічне та психологічне здоров'я. Ознаки та критерії психічного здоров'я. <i>Лит.:</i> [1] с. 79–98; [2] с. 5162–186	2
	РАЗОМ ЗА СЕМЕСТР:	34

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-ть годин
1.	Предмет і задачі психології Визначення психології як науки. Предмет і задачі загальної психології. Основні психологічні категорії: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психічні новоутворення, соціально-психологічні явища і процеси. Проблема метода дослідження в психології. <i>Лит.:</i> [1] с. 59–76 [2] с. 59–76; [3] с. 4–31	2
2.	Методи досліджень в психології Методи наукових досліджень. Спостереження як основний метод. Експеримент. Додаткові методи. <i>Лит.:</i> [1] с. 59–76; [3] с. 4–31	2
3.	Психологічна характеристика особистості	2

	Поняття особистості в психології. Психологічна структура особистості. Формування та розвиток особистості. Основні теорії розвитку. Спрямованість особистості. Літ.: [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90	
Разом		6

3.2.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№№	Тема практичного заняття	К-ть годин
1.	Предмет і задачі психології Літ.: [1] с. 59–76 [2] с. 59–76; [3] с. 4-31	2
2.	Методи досліджень в психології Літ.: [1] с. 59–76; [3] с. 4-31	2
3.	Психологічна характеристика особистості Літ.: [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90	2
4.	Психологічна характеристика діяльності Літ.: [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90	2
5.	Чуттєві форми пізнання дійсності Літ.: [1] с. 102–117; [3] с. 115-154	2
6.	Раціональні форми пізнання дійсності (частина 1) Літ.: [1] с. 102–117; [3] с. 115-154	
7.	Раціональні форми пізнання дійсності (частина 2) Літ.: [1] с. 118–137; [3] с. 155-196	2
8.	Емоційно-вольова сфера особистості Літ.: [1] с. 138–145; [3] с. 197-218	2
9.	Індивідуально-типологічні властивості особистості (темперамент) Літ.: [1] с. 146–158; [3] с. 219-249	2
10.	Індивідуально-типологічні властивості особистості (характер, здібності) Літ.: [1] с. 146–158; [3] с. 219-249	2
11.	Спілкування – основа міжособистісних взаємин. Літ.: [1] с. 159–166; [3] с. 102-114.	2
12.	Мала група та колектив Літ.: [2] с. 18-21, с. 25-34; [4] с. 59–100.	2
13.	Міжособистісні стосунки в групі та колективі Літ.: [1] с. 21-25, с. 41-43; [4] с. 101–116	2
14.	Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя Літ.: [1] с. 34-41, с. 43-47; [4] с. 101–116	2
15.	Психічні стани людини. Літ.: [1] с. 50-55; [3] с. 130–136	
16.	Загальна та окрема психопатологія Літ.: [1] с. 56-78; [3] с. 136–161	2
17.	Психічне здоров'я особистості Літ.: [1] с. 79-98; [2] с. 5162–186	2
	РАЗОМ	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

	Тема практичного заняття	К-ть годин
11	Психологічна характеристика діяльності <i>Літ.: [1] с. 85–101; [3] с. 45-58, с. 69-90</i>	2
	Чуттєві форми пізнання дійсності <i>Літ.: [1] с. 102–117; [3] с. 115-154</i>	2
	Раціональні форми пізнання дійсності <i>Літ.: [1] с. 102–117; [3] с. 115-154</i>	2
	РАЗОМ	6

3.2.3. Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні лекційного матеріалу для проходження контролів за темами дисципліни, підготовці до практичних занять, здійсненні й оформленні презентації проблемної теми із загальної психології.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

№ п/п	Вид самостійної роботи	К-ть годин
1.	Тема 1. Предмет і задачі психології. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю. 4. Вибір теми презентації.	4
2.	Тема 2. Методи загальної психології 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
3.	Тема 3. Психологічна характеристика особистості 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	6
4.	Тема 4. Психологічна характеристика діяльності 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
5.	Тема 5. Чуттєві форми пізнання дійсності 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
6.	Тема 6. Раціональні форми пізнання дійсності (частина 1). 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
7.	Тема 7. Раціональні форми пізнання дійсності (частина 2). 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
8.	Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	6
9.	Тема 9. Індивідуально-типологічні властивості особистості (темперамент). 1. Підготовка до практичного заняття за темою.	4

	2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	
10.	Тема 10. Індивідуально-типологічні властивості особистості (характер, здібності). 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
11.	Тема 11. Спілкування – основа міжособистісних взаємин. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу	6
12.	Тема 12. Мала група та колектив. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	6
13.	Тема 13. Міжособистісні стосунки в групі та колективі 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	6
14.	Тема 14. Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	6
15.	Тема 15. Психічні стани людини. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
16.	Тема 16. Загальна та окрема психопатологія. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю.	4
17.	Тема 17. Психічне здоров'я особистості. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю. 4. Підготовка до захисту презентації.	6
	<i>Загальна кількість годин</i>	82

3.2.4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання (презентації) для самостійної роботи студентів

1. Класифікація галузей психології.
2. Основні етапи розвитку тварин (філогенез).
3. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки.
4. Свідомість та несвідоме.
5. Психологія особистості за З. Фройдом.
6. Психологія особистості за Е. Еріксоном.
7. Психологія особистості за К. Юнгом.
8. Психологія особистості за А. Адлером.
9. Психологія особистості за А. Маслоу.
10. Когнітивна психологія як один з сучасних психологічних напрямків.
11. Гуманістичний психологія як один з сучасних психологічних напрямків.
12. Процес утворення та умови успішного формування навички. Звички.

13. Самосвідомість та самоствалення особистості.
14. Психологічні особливості сприймання часу, простору, руху.
15. Психологічні особливості забування як процесу пам'яті.
16. Альтруїзм та егоїзм особистості
17. Психологічна характеристика депресії.
18. Психологічна характеристика емоційного вигорання.
19. Почуття гумору особистості.
20. Психологічна характеристика емпатії особистості.
21. Мотивація досягнення особистості.
22. Рівень домагань особистості.
23. Емоційні розлади особистості.
24. Аутогенне тренування як метод саморегуляції.
25. Психологічна характеристика тривожності.
26. Психологічна характеристика фрустрації.
27. Психологічна характеристика страху та фобій.
28. Психологічна характеристика стресу.
29. Емоційна стійкість особистості
30. Роль уяви у життєдіяльності дорослої людини

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні інтерактивних, ігрових та мультимедійних технологій навчання у традиційних та інноваційних формах, зокрема: проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні); практичні заняття з використанням дискусій, мозкового штурму; методу аналізу та діагностики психологічних ситуацій; ділових (рольових) ігор тощо; самостійна робота (презентації) і мають за мету – набуття студентами практичних умінь і навичок.

Необхідні інструменти, обладнання: комп'ютерна техніка, мультимедійний проєктор, екран для проєктору, папір, ручки.

Вимоги до аудиторії для проведення лекцій – мультимедійний проєктор, екран для проєктору.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;
- тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;
- перевірка виконаного індивідуального завдання (презентації), що сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання студентів денної форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, захист презентації, підсумковий контроль (іспит).

Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння студентом теоретичного

матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням і тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується підготовкою і захистом презентації у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота											Самостійна робота студента (презентація)	Семестровий контроль (іспит)
Практичні заняття												
Обговорення теоретичного матеріалу (УО)			Тестовий контроль (ТК)									
T1-7	T8-13	T14-17	1-2	3-4	5-7	8	9-10	11-12	13-14	15-17		
0,2			0,2								0,2	0,4

Пропущене заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота		Самостійна робота студента (контрольна робота)	Семестровий контроль (іспит)
Практичні заняття			
0,2		0,3	0,5

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання знань студентів під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув

	навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вмів виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Тестовий контроль

Тестування відбувається письмово. На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Кожний тематичний тестовий контроль містить 10 завдань. Вірна відповідь за кожне завдання оцінюється в один бал. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, наведена у таблиці.

Сума балів за тестові завдання	0–4	5-7	8-9	10
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
Відмінно	В основі презентації ключові положення, які повністю розкривають тему; містять наукову, змістовну інформацію; мають чітку, логічно побудовану структуру; правильно оформлені посилання на інформаційні джерела; виглядає привабливо; тексти легко сприймаються; гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту; робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.
Добре	Презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження; загалом відповідає тематиці проекту та є досить інформативним; є певна структура в розміщенні інформації; графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають інформації, не доповнюють змісту; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені; естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення; дизайн не суперечить загальному змісту проекту.
Задовільно	Презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації; подання інформації не структуроване; графіки та таблиці відсутні або не мають інформативного навантаження; немає посилань на використані джерела або вони не правильно оформлені; дизайн не зовсім відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.
Незадовільно	В презентації не визначені ключові положення; відсутня структура та логіка; графіки і таблиці відсутні; немає посилань на використані джерела; дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.

Семестровий контроль (іспит)

Семестровий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи

викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, тестове питання та одне завдання практичного характеру. Максимальна кількість балів за кожну правильну відповідь на теоретичне питання та практичне - 3. Правильна відповідь на тестове завдання - 1. Узагальнена оцінка за екзамен виводиться як сума балів з усіх завдань.

Норми оцінювання теоретичних завдань. Теоретичні завдання передбачають перевірку знань з курсу «Психологія», що включає знання термінології, основних засад та характеристики психічної діяльності людини. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та викладати думки, аргументувати свою позицію. Максимальна кількість балів – 3.

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді з можливих білетів, які запропоновані. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола завдань і допускають лише одну правильну відповідь. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Оцінювання практичного завдання. Професійна спрямованість практичного завдання передбачає вміння творчо застосовувати набуті знання та навички, передбачати та вирішувати проблемні ситуації, які можуть зустрітися в майбутній професійній діяльності. Максимальна кількість балів – 3.

Максимальна сума балів, яку може отримати студент – 10.

Загальна сума балів за всі завдання	0–4	5-7	8-9	10
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Підсумкова оцінка за семестр згідно з національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Бали	Інституційна оцінка	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Визначення психології як науки. Основні галузі психології. Місце загальної психології в системі наук.
2. Методи вивчення психіки.
3. Поняття про особистість. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».

4. Психологічна структура особистості. Формування і розвиток особистості. Спрямованість особистості.
5. Діяльність. Її характеристики (потреби, мотиви, цілі, предмет, засоби, структура).
6. Діяльність і активність. Діяльність і поведінка. Види діяльності.
7. Уміння, навички та звички.
8. Поняття про спілкування. Види та функції. Типи спілкування: імператив, маніпуляція, діалог.
9. Внутрішня структура спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція.
10. Поняття про відчуття. Фізіологічні основи відчуттів. Види відчуттів і їх класифікація. Загальні якості та закономірності відчуттів.
11. Сприймання як психічний пізнавальний процес. Основні властивості сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Порушення сприймання: гіперстезія, гіпостезія, галюцинації та ілюзії.
12. Основні відмінності відчуттів і сприймання. Види сприймання. Сприймання простору, руху і часу.
13. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги. Основні властивості уваги. Функції уваги. Види уваги. Поняття про розсіяність, її причини і види.
14. Пам'ять як психічний пізнавальний процес. Основні теорії пам'яті. Фізіологічні основи пам'яті. Види пам'яті та їх класифікація. Процеси пам'яті. Індивідуальні відмінності пам'яті.
15. Мислення як процес пізнавальної діяльності, його особливості. Основні етапи мисленнєвого процесу. Відмінність мислення від інших пізнавальних процесів.
16. Види і рівні мислення. Логічні операції та форми мислення. Індивідуально-психологічні характеристики мислення.
17. Уява як особлива форма людської психіки, її значення та специфіка. Фізіологічні основи уяви. Види уяви. Функції уяви.
18. Способи створення нових образів. Уява і органічні процеси.
19. Мовлення як психічний пізнавальний процес. Мовлення і мова. Функції мовлення. Види мовлення. Розвиток мовлення. Індивідуальні особливості мовлення.
20. Поняття про темперамент. Історія уявлень про темперамент. Вчення І. Павлова про типи нервової системи. Властивості темпераменту.
21. Темперамент і особистість. Темперамент і стиль діяльності. Психологічна характеристика типів темпераменту.
22. Поняття про характер. Риси характеру, їх класифікація. Формування характеру. Типології характерів.
23. Здібності, їх значення. Види здібностей. Здібності і задатки.
24. Здібності, обдарованість, талант, геніальність. Розвиток здібностей.
25. Поняття про емоції і почуття. Їх особливості та характеристика. Функції емоцій і почуттів, способи їх вираження.
26. Класифікація емоцій і почуттів. Вищі почуття. Будова емоційності особистості.
27. Воля як форма відображення дійсності. Фізіологічні механізми волі. Характеристика вольового акту. Основні властивості волі. Розвиток волі. Етапи вольових дій.
28. Поняття малої групи. Колектив, його ознаки та структура. Феноменологія малих груп.
29. Соціально-психологічний клімат в групі. Міжособистісні конфлікти. Керування колективом.
30. Поняття про конфлікт, його значення в житті групи. Види конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. Функції конфлікту.
31. Поняття психічних станів. Негативні психічні стани і їх попередження.
32. Специфічні стани психіки людини
33. Загальна психопатологія: розлад сприймання, мислення.
34. Окрема психопатологія: шизофренія, маніакально-депресивний психоз, епілепсія, олігофренія, неврози.
35. Психічне здоров'я особистості як предмет психологічного дослідження.
36. Компоненти психічного здоров'я. Психічне та психологічне здоров'я.

37. Ознаки та критерії психічного здоров'я.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для забезпечення навчального процесу з дисципліни «Психологія» необхідною навчально-методичною літературою підготовлено і опубліковано в Модульному середовищі для навчання (Moodle):

- Лекції за тематикою, зазначеною в робочій програмі дисципліни;
- Методичні вказівки до практичних занять;
- Методичні вказівки до самостійної роботи студентів денної форми навчання;
- Методичні вказівки і завдання до контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Загальна психологія: Навчальний посібник / За ред. О. Скрипченко, Л. Долінська, З. Огороднійчук та ін. - К.: «А.П.Н.», 1999. □ 463 с.
2. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник // С.Д. Максименко. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 272 с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія : Навч.посібник – К.: Вища шк., 2000.
4. Психологія/ За ред. Ю.Л.Трофімова.- К.: Либідь, 2001. – 560 с.

Додаткова:

1. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций.-М.: ЧеРо, 1996.-336 с.
2. Гоноболин Ф.Н. Психология.- М.: Просвещение, 1973.- 240с.
3. Гордфруа Ж. Что такое психология: В 2 томах.: Пер. с франц.- М.: Мир, 1992.-496с., 376 с.
4. Немов Р.С. Психология. Учебник для студентов: В 3 книгах. Кн. 1 Общие основы психологии. // Немов Р.С. - 2 изд.- М.: Просвещение: ВЛАДОС, 1995.- 576с.
5. Общая психология. Курс лекций// Под ред. Е.И.Рогова.- М.: ВЛАДОС, 1995.- 448с.
6. Петровский А.В. Введение в психологию.- М.: Введение в психологию.-М.: Изд. Центр "Академия", 1995.- 496с.
7. Психологический словарь // Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова.-2-е изд., перераб. и доп.- М.: Педагогика-Пресс, 1996.-440с.
8. Психологический словарь // Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова.-2-е изд., перераб. и доп.- М.: Педагогика-Пресс, 1996.-440с.
9. Психология и педагогика. Учебное пособие.-М.: из-во Центр, 1996.-334с.
10. Сабуров А.С. Психология. Курс лекций.- К.: Лекс, 1996.-208 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Модульний курс для дистанційної форми навчання Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=852>
3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.